

Олександр Козинець

КАРТКА МАРІЇ

РОМАН

Київ
2025

УДК 821.161.2'06

К59

Козинець, Олександр

Картка Марії : роман / Олександр Козинець. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 288 с.

ISBN 978-617-520-925-7

Роман «Картка Марії» наповнений теплом людських взаємин, він — потужне джерело сили й віри. Події в романі тривають рік. П'ятдесят дві глави відображають тижні календарного року. Сюжет розгортається довкола таємничої картки, яка змінює долі тринадцяти людей. Хоча насправді їх — більше. Чотирнадцятий герой — кожен, хто прочитає роман.

Душі — вічні, вони мають здатність до реінкарнації, вважає автор. Ми живемо не вперше, часом навіть таланти «успадковуємо» в новому втіленні душі. Проте не знаємо, ким були в минулому, й ким народимося в майбутньому. Та минулий «досвід» безслідно не зникає. Він впливає на нас, відкриває нові можливості.

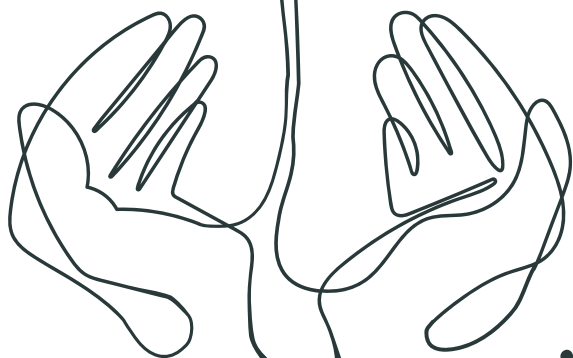
Після прочитання «Картки Марії», вам, найімовірніше, захочеться шоколадних круасанів, нових подорожей, зустрічей та відкриттів. Або, хоча б подумки, — літати.

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання в будь-якій формі та в будь-який спосіб, зокрема електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

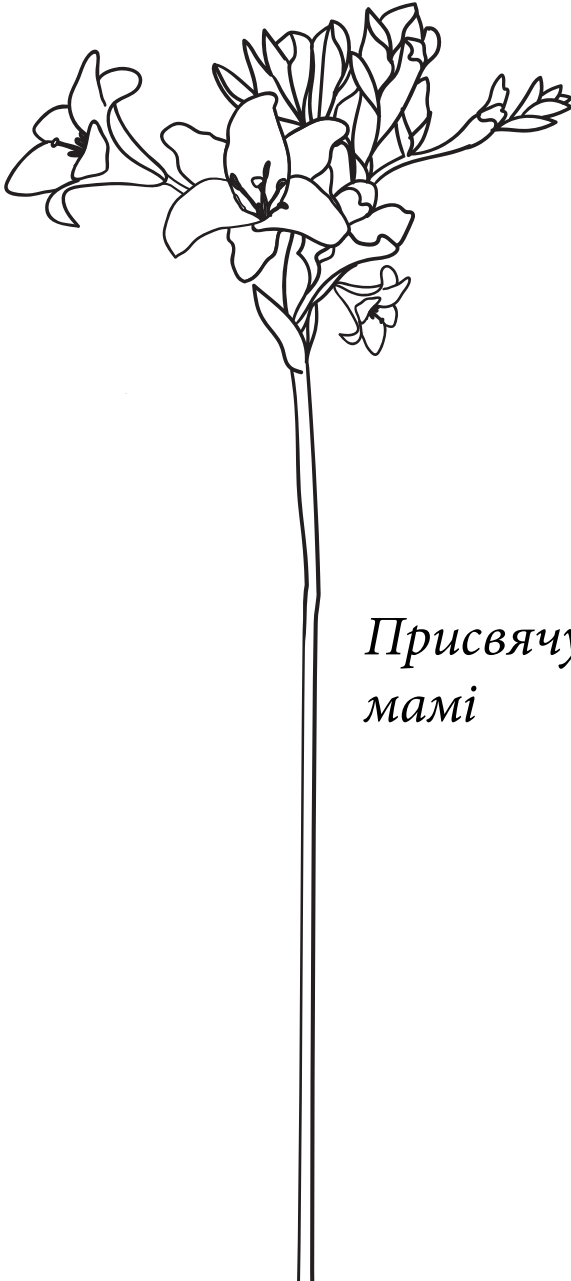
ISBN 978-617-520-925-7

© Козинець О., 2025, текст

© Видавництво Ліра-К, 2025

KAPTKA MAPII

*Присвячую
мамі*

Роман-щоденник, літературний серіал у романі, який у міжрядді промовляє до нас голосом Світла й Розуму, але водночас занурює у побут, у ситуативність, у переживання «звичайної» людини, яка зустрілася віч-на-віч зі світом реальним, напівуявним та вигаданим.

У «Картці Марії» в прозову основу покладений ліричний сюжет, заповнений зливою риторичних запитань. Основне, що заворожує і захоплює, примушує щоразу повертатися до роману, — величезна Любов до людей та до Всесвіту. Вона вчувається у кожній літері, звуці... Любов із кожної сторінки, Любов, як полум'я. Але цей вогонь не гарячий і не обпікає. Він — білий і чистий.

Леся Мудрак

Глава 1. Віриш — більше знаєш

Пролог

— Того вечора вона сказала, що їй потрібно в магазин. Запевнила: повернеться швидко, я навіть не встигну закінчити розмальовку. Довго збиралася, потім ніжно обійняла, запитала, чи хотів би я, аби вона мені щось купила. І пішла на вулицю.

Була темна й холодна зимова ніч. Я відчував, що мама повернеться нескоро. Знав, що йде вона не в крамницю, а на зустріч до чоловіка. Бо йдучи на за-
купи жінки так не фарбують очі й не вдягають найкращий одяг, — із сумом промовив Влад.

— І що було потім? — запитала Вікторія.

— Майже три години минуло. Я закінчив розмальовку, потім довго стояв у напівтемному коридорі біля зачинених вхідних дверей один-однісінький і чекав. Повернувшись, мама навіть не згадала про магазин. А зайця з мармеладу, якого я замовляв, звісно ж, не купила, бо було пізно. Я їй нічого не сказав. Не плакав. Мені було тоді чотири роки.

Кілька місяців тому Влад уперше прийшов до психотерапевта Вікторії і відтоді навідувався сюди щотижня. Тут він міг почути все, у чому боявся зізнатися собі на самоті.

Витримавши кількасекундну паузу, психотерапевт поставила йому одне запитання для уточнення, але Влад був не готовий дати на нього відповідь: не хотів зараз зачіпати свої дитячі травми й комплекси.

Але пані Вікторія сьогодні до них підійшла впригол і не планувала відступати.

— З того, що ви зараз розповіли, — продовжила вона розмову, — можу зробити висновок: недовіра до світу у вас пов'язана з мамою й розвинулася вона в досить ранньому віці. Тому ви й зараз украй рідко комусь довіряєте?

— Так. Хіба що своїй інтуїції. Але й вона мене іноді підводить. Тому я невпевнений у собі, часто вагаюся, коли потрібно прийняти важливе рішення. Уникаю зайвої відповідальності за інших — тут хоча б із собою впоратися!

— Як на це реагують ваші близькі й рідні?

— Дружина — з розумінням. Близьким і знайомим байдуже. Коханій я ще на початку наших стосунків розповів про своє травмоване дитинство, про той випадок, коли вперше відчув, що мама мене обдурила. Потім були інші обмани. Згодом я зрозумів, що майже всі люди брешуть, і швидко вчився шкірою відчувати брехню, пробачати людям їхню неправду й не розчаровуватися в них через це.

— А наскільки ви чесний із собою та іншими?

Секунд двадцять Влад мовчав. На його молодому обличчі за цей час швидко промайнули вирази напруги, скепсису, сарказму, здивування, зневаги. Нарешті залишилися фальшива усмішка, ледь помітний сум і втома.

— Я намагаюся бути чесним із собою та іншими.

Учуся бути відповідальним за свої слова та вчинки, — паузи між словами видавали його внутрішній неспокой. — Принаймні прагну не брехати й довіряти собі. З цим у мене краще. Що ж до людей — тут значно гірше... Скільки разів намагався довіритися їм — рівно стільки ж вони вперто доводили, що не варто. Тому я часто недовомовляю щось важливе, не кажу людям, що насправді думаю. Коли ще не був одружений, завжди прагнув будувати взаємини на любові й довірі. Наче сліпець, не помічав реальності в себе під носом, не хотів дослухатися до внутрішнього голосу. Висновок один: навіщо вірити людям? Я не певен, що колись зможу цього навчитися.

— Чи думали ви колись про те, що всі ваші стосунки до одруження й ті, у яких ви зараз, — це уроки, які мають навчити вас вірити світові? І що кожен персонаж, який похитнув вашу віру й довіру, — учитель, котрий показує, що не скрізь варто бачити зрадників?

Влад сумно подивився на Вікторію.

— Я, мабуть, двієчник, якщо вони вчителі. Такі історії часто повторювалися. Люди підлі, і я не тішу себе ілюзією про «вселенське добро». Реально дивлюся на наш світ.

— Віриш — більше знаєш, — тихо промовила Вікторія. — А ви належите до тих чоловіків, у кого жага до знань висока.

— Даруйте, я не розумію, про що ви, — чоловік дивився на неї спантеличено. — Поясніть, будь ласка.

— Обов'язково! Але іншим разом. Я вам дам невелике домашнє завдання. Спробуйте розкрити суть фрази: «Віриш — більше знаєш». З цього ми розпочнемо наступну зустріч. Домовилися?

— Гарзд... Але стривайте! — з натиском промо-

вив Влад. — Як моїх знань може стати більше від того, що я почну вірити?

— Дослухайтеся до кожного, хто буде поруч упродовж тижня. Періодично пригадуйте нашу розмову. Наступного разу поговоримо про ваші висновки.

Чоловік нічого не відповів. Розрахувався за консультацію й пішов до вішалки по куртку.

— Хвилиночку! Хочу вам ще дещо сказати.

Влад покинув шукати шапку в рукавах і подивився на Вікторію.

— Не знання породжують віру. Дещо інше, Владе. Дещо інше.

Глава 2. Щастя зі знижкою

Він утомлено чекав трамвай на кінцевій. Була субота, Влад повертався додому з басейну. Лапаті сніжинки повільно вкривали землю. На щастя, чекати довго не довелося: і змерзнути не встиг, як трамвай уже відчинив двері. Частину дороги хотів проїхати сидячи — тіло нагадувало про втому, та й людей у цей час небагато. У разі потреби він миттю поступиться місцем комусь старшому.

Окинувши оком місця в напівпорожньому салоні, Влад вирішив сісти ближче до передніх дверей. Дістав телефон, хотів погортати стрічку новин, — а той зрадницьки вимкнувся...

— Перепрошую, юначе, біля вас можна присісти? — пролунав голос немолодої жінки.

У салоні було достатньо вільних місць, щоби кожен пасажир міг сидіти окремо. Але жінка вирішила присісти саме біля нього.

— Так, будь ласка... — трохи зняковіло відповів Влад: йому здалося, ніби він уже десь чув цей голос, бачив її раніше.

Та жінка була незнайома.

Влад не дуже любив незнайомих людей поруч, тому за найменшої можливості намагався сісти окремо. «Невже вона кращого місця не знайшла в усьому трамваї? Треба оце тільки біля мене моститися?!» — подумав. А втім, це ж він обрав подвійне сидіння —

тож чи має право тепер нарікати?

— Гарна зима цьогоріч! Морозець невеликий, сніжок лапатий, а дерева — мов із різдвяної казки! Прекрасний світ у всіх його барвах, звуках і з'явах. Чи не так? — усміхаючись, промовила жінка.

— Так, гарна зима... Але я більше літо люблю, — Влад не надто зрадів діалогу.

— А минула наша зустріч теж відбулася взимку... Тоді так само йшов сніг. Десь такий, як зараз: спокійний і тихий... І також був вечір.

— Даруйте, пані, ви мене з кимось плутаєте. Ми сьогодні вперше й востаннє, мабуть, зустрілися з вами в цьому трамваї. Яка ще «минула зустріч»?

Жінка не звернула уваги на його тон. Лише усмінулася.

— Не плутаю, Владе! Просто в тебе коротша пам'ять, аніж у мене. Та твоєї вини тут немає. Наша минула зустріч була не в Києві. І не цього, і навіть не минулого сторіччя — сто двадцять чотири зими тому. Але теж у трамваї, — усмінулася.

Влад був упевнений: вони ніколи раніше не зустрічалися. Але пані продовжувала наполягати. Він не сперечався.

— Щастить нам на трамваї! Того дня ти повертався додому звичним маршрутом, як зараз. Був засмучений через зарплатню. Я захотіла тобі допомогти — змістити твої роздуми про гроші на інші багатства, якими сповнене твоє серце. Ти не одразу це помітив. Проте попередня наша зустріч змінила твоє життя — ти почав ділитися своїм добром з іншими. Твоя справа й зараз живе у світі — у твоїх послідовниках і учнях. А та любов, яку ти по собі залишив, суттєво допомогла піти вперед цілому поколінню людей — знай

це! — останні слова жінка вимовила якось особливо, хвильку помовчала й продовжила: — Багато зим минуло, і от ти знову почав просити Небо про нашу нову зустріч.

— Я нікого ні про що не просив! Повторюю, я вперше вас бачу! — трохи розгнівано відказав чоловік, але все ж намагався тримати себе в руках.

— Просив! І твоє щастя, що Небо уважне до тебе, — жінка говорила тихо, Владу доводилося дослухатися. — Я тебе чула й спостерігала за тобою... Зараз Різдво — час див. Цього разу ти просиш собі щастя. Розумієш усі свої життєві обставини й просиш його зі знижкою, бо повна вартість тобі здається непосильною. Але це не так — ти заслуговуєш на щастя й без знижки. І ти його маєш. Значно більше, ніж усі пасажери цього трамвая, разом узяті. Пам'ятай про це! Я сьогодні прийшла лише для того, аби благословити світло й любов твого серця та відкрити іншим їхнє щастя через тебе.

Влад, наче заворожений, мовчки вдивлявся в обличчя точно не знайомої йому жінки, яка уперто твердила, що вони вже бачилися.

— На Різдво дарують подарунки. Це тобі, тримай, — жінка простягнула йому щось схоже на проїзний квиток. — Насправді, тобі самому це не стане в пригоді, але деяким твоїм друзям — так. Карткою можна скористатися один раз. А потім її потрібно передати комусь, хто справді її потребує. Ти швидко зорієнтуєшся, кому віддати картку. Це і все, що я хотіла тобі сказати. З Різдвом, Владе!

Він пильно подивився на картку. Уважно прочитав кожне слово, що було на ній написано: «Щастя зі знижкою». Нижче був незвичний номер телефону чи

якийсь код: «#82669». І підпис золотими літерами: «D. Maria».

— Дякую вам, пані! Я вражений... тим, що ви... мені розповіли. Але ми й справді... — не відводячи очей від картки, загинаючись сказав Влад.

Він хотів повернути візитку й ще раз повторити жінці, що вона його з кимось сплутала. Та коли підвів очі, з'ясувалося, що від неї й сліду не лишилося.

Кілька секунд Влад був наче непритомний. Коли нарешті оговтався, обвів поглядом напівпорожній вагон, нервово й різко покрутив головою, глянув у вікно. І лише голос диктора, який сповістив про наступну зупинку, повернув його до реальності.

Глава 3. Важлива дрібничка

— Привіт, любий! Як минув день?

— Привіт, сонце!

Доки чоловік скидав куртку й взуття в коридорі, дружина турботливо розпитувала про успіхи в басейні, чи знову він себе там безбожно виснажував.

Влад усміхнувся:

— Сьогодні не дуже втомився. Але потрудився добре. Така легенька, приємна втома.

— Що у тебе ще цікавого? Бо я сьогодні, крім кухні й телевізора, взагалі нічого не бачила й не чула.

— Та, нічого особливого... Звичайний день: робота, тренування, дорога, трамвайчик, магазин, дім... Хіба що цікава історія в дорозі сталася: зустрів одну дуже дивну жінку.

Влад уже хотів розповісти дружині про пригоду, та раптом вирішив, що Люда навряд чи зрозуміє його. У неї буде забагато питань: А чому ж ти не розпитав її, ким був у минулому житті? У якій країні чи місті ви бачилися раніше? Кому ти маєш передати «щастя зі знижкою»?..

Тому він не став заглиблюватися в цю історію й спробував швидко змінити тему.

— Що за жінка? Молода чи стара? І чому дивна? — дружина серйозно зацікавилася подією.

— Скоріше, бабуся. Їй, мабуть, самотньо, нечасто з кимось спілкується, от і впала мені на вухо. Тому

пів дороги довелося слухати історії з її життя. Цікава така... Очі в неї гарячі, одяг старенький, чистий. Наче не з нашого століття.

— Старі люди часто живуть минулим, пригадуванням того, як було добре колись: і морозиво смачніше було в дитинстві, і босими можна було бігати після дощу по калюжах, і ніхто ніколи не застуджувався, і жодних інфекцій не підхоплював...

— Так воно і є. Живемо минулим, незворотно витрачаємо теперішнє...

На кілька секунд Люда замислилася над його словами. А він продовжив уже зовсім іншим тоном:

— Здається, пахне смаженою картоплею з часничком і омлетом, як я люблю, — змінив тему розмови. — А я таки добряче зголоднів!

— Так, Владика, поспішала до твого повернення. Мий руки й ходімо вечеряти!

Дружина пішла на кухню. Влад поліз у куртку по телефон, щоб поставити його заряджатися. У кишені лежала картка, яку дала йому жінка в трамваї. Ще раз прокрутив у голові їхній короткий діалог, замислився: що тепер робити з пластиковою «візиткою» та чи варто комусь узагалі розповідати цю історію? Тільки-но подумав, що слід було б викинути підозрілий шматочок пластику, як голос дружини з кухні ще раз ласкаво припросив його до столу.

Влад поклав візитку в кишеню. «Хай поки полежить. Життя покаже, що буде далі. Викинути завжди встигну», — сам себе заспокоїв і пішов на кухню.

Вечеря пролетіла швидко: дружина безперестанку переповідала свіжі новини, які за день їй розповів телевізор, щось говорила про Різдво, згадувала про Храм Гробу Господнього, першу зірку на небі, щедрів-

ки й колядки, віщі сни... Проте Влад не дуже уважно її слухав, а лише схвально хитав головою, розмірковуючи про те, чи міг він дійсно в минулому житті бути видатною особистістю.

— Владика, я тебе вдруге питаю: ти будеш чай із шарлоткою? — повернула його до реальності дружина.

— Вибач, Люд, щось я провалився в роздуми. Звісно ж, буду! Наперед знаю, яка вона смачна. Можеш покласти мені два шматочки, щоби двічі не вставати? У басейні відпрацюю!

— Я не переймаюся через це, любий, ти в мене й так у чудовій формі! — Люда подала чай із шарлоткою. — До речі, сьогодні по телевізору передача була цікава. Розповідали про Діву Марію, її життя та діяння.

Влад не повірив власним вухам.

— Про Діву Марію, кажеш? А там випадково не розповідали, якою вона була за життя й чим займалася?

— Говорили. Я дещо навіть запам'ятала... Тобі цікаво?

— Так! Розкажи, будь ласка, — попросив Влад.

— Якийсь середньовічний історик записав перекази про Матір Божу. Вона була середнього зросту, волосся мала золотаве, очі швидкі, кольору стиглих маслин. Брови дугоподібні, чорні, ніс продовгуватий, не дуже короткий. Вуста квітучі — так історик написав, — Люда усміхнулася, але продовжувала далі серйозно: — Лице довгасте, витончені пальці. У бесіді з іншими завжди була смиренною, мудро й загадково всміхалася, опустивши очі додолу. Була безкорислива, проста. Завжди допомагала іншим, часто навіть